ДЎСТЛАР МАСЛАҲАТИ ОЛТИНДАН ҚИММАТ

ҚАРДОШ ОЗАРБАЙЖОН ПАХТАКОРЛАРИ ОБЛАСТИМИЗ ДАЛАЛАРИДА

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 145 (6749).

22 ИЮЛЬ ПАЙШАНБА

1976 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

РАҲМАТ СИЗГА, МУСОБАҚАДОШЛАР

Ўзбек пахтакорлари қардош ва касбдош ўртоқлари билан кўп йиллардан буён дўстлик алоқаларини ўрнатганлар. Улар ҳар йили қишлоқ хўжалиги ишлари қизғин, долзарб дамларда бирбирларининг далаларида бўладилар, ўзаро текшириш ўтказадилар. Ҳамкорлик, дўстона алоқалар ҳеч шубҳасиз, илғор тажрибаларни ўрганиш, оммалаштириш, янги резервлар, имкониятларни ишга туширишда қўл келмоқда.

Ана шу анъанага мувофиқ Озарбайжон пахтакорлари ўзаро текшириш бригадаси областимизга келдилар, Улар кеча Юқори Чирчиқ районида бўлдилар. Мусобақадошлар ўнинчи беш йилликнинг биринчи йилида зиммага олинган социалистик мажбуриятларнинг бажарилиши қандай бораётганлиги, пахтазорларда илғор агротехника усулларнинг жорий қилиниши билан қизиқдилар.

Мана, «Ленинский путь» колхозининг далалари. Ғўзаларнинг ривожи дуруст. Пахтакорлар фидокорона меҳнат қилаётганликларини кўрсатиб турибди.

— Бу йил,— деб ҳикоя қилиб берди озарбайжонлик дўстларига колхоз раиси Терентий Васильевич Эм.— Хўжалигимиз бўйича 1150 гектар ернинг ҳар гектаридан 45 центнердан «оқ олтин» етиштиришга аҳд қилганмиз. Бу—1975 йилдагига нисбатан олти центнердан кўп. Ҳозирги пайтда ҳар туп ғўзада ўртача 5—6 тадан кўсак бор. Чеканка қизғин давом этмоқда. Тўртинчи сув қўйилмоқда. Механизаторлар ҳам культивацияни давом эттирмоқдалар. Пахта пишиб етилгунгача парвариш ишлари бўшаштирилмайди.

Меҳмонлар хўжаликнинг иқтисодий кўрсаткичлари билан қизиқдилар. Рентабеллик, бир центнер пахтанинг таннархини, олинаётган даромадларнинг миқдорини сўрадилар. Раис уларга бу ҳақда батафсил гапириб берди. Бригадаларда иқтисод ва тежамкорлик учун кураш кучайтирилди. Ҳар бир килограмм ўғитдан, шунингдек, техника ва бошқа ишлаб чиқариш воситаларидан самарадорлик билан фойдаланиш учун кураш бораётир. Деҳқончилик маданияти кўтарилиб, ерларнинг ҳосилдорлиги ортмоқда.

Колхознинг 1-бригадасига тажрибали пахтакор Ким Петр раҳбарлик қилади. Бу бригада эллик центнерчилар ҳаракатига қўшилган. Меҳмонлар ана шу бригаданинг иши билан атрофлича танишдилар. Улар эгат оралаб, ғўза тупларининг ҳосил олишини кўздан кечирдилар. Ҳар тупида 8—9 тадан кўсак бор. Меҳмонлар бу бригадада агротехниканинг илғор усуллари жорий этилиб, дала ишлари ўз вақтида ва сифатли бажарилаётганлиги учун ҳам ана шундай яхши натижага эришилаётганлигига қаноат ҳосил қилдилар. Улар колхознинг бошқа бригадалари далаларида ҳам бўлдилар.

«Политотдел» колхози райондаги йирик пахтакор хўжаликлардан ҳисобланади. Бу ерда 2 минг гектар ерда пахта етиштирилмоқда. Колхоз аъзолари бу йил рекорд ҳосил олиш, яъни давлатга 10 минг тонна пахта топширишга аҳд қилганлар. Колхознинг бош агрономи, қишлоқ хўжалиги фанлари кандидати Андрей Пак бундай юқори ҳосил олиш учун шу кунларда қандай ишлар қилинаётганлиги, культивация ва суғориш ишлари бир-бирига узвий боғлаб олиб борилаётганлиги ҳақида сўзлаб берди. Чеканка эрта-индин тугалланади. Бу муҳим агротехника тадбири чиндан ҳам яхши ўтказилаётганлигини меҳмонлар алоҳида таъкидладилар.

Колхозда далада меҳнат қилаётганларнинг унумли ишлаши, яхши дам олишлари учун барча шароитлар яратиб берилган. Шунинг учун ҳам меҳнат унумдорлиги анча юқори. Белгиланган график ўз вақтида бажарилаяпти. Ғўза туплари серҳосил бўлиб, кундан-кунга кўсакка кўсак қўшилмоқда.

Озарбайжонликлар Свердлов номли колхозда бўлганларида яхши бир тажрибанинг гувоҳи бўлдилар: машина тупроққа маҳаллий ўғитни аралаштириб кетаяпти. Бу механизм қишлоқ механизаторлари томонидан конструкция қилинган. Унинг ишини шахсан колхоз раиси, инженер-механизатор П. Ли бошқариб боради. Бу агрегат мусобақадошларга маъқул бўлди. Улар унинг лойиҳасини олдилар. Озарбайжонга қайтиб боргач, албатта пахтакорлар учун зарур бўлган бундай механизмни ишлатиб кўришга аҳд қилдилар.

Мусобақадошлар мўл ҳосил тўплаш учун ғўза парваришини сира бўшаштирмасдан қизғин давом эттириш кераклигини, белгиланган барча агротехника тадбирларини бекаму-кўст амалга ошириш зарурлигини таъкидладилар. Чеканкани тугаллашга алоҳида эътибор бериш керак. Суғориш ва культивацияни ўз маромида ўтказиш лозим. Шундай қилинса, ҳосилга-ҳосил қўшилади, зиммага олинган юксак мажбуриятнинг бажарилишини таъминлайдиган пахта етиштирилади. Район бўйича ҳар гектаридан 43 центнердан «оқ олтин» етиштиришга аҳд қилганлар. Бу аҳднинг уддасидан чиқиш учун барча имконият бор. Ҳамма гап ана шу имкониятлардан тўла ва унумли фойдаланишдадир.

Н. РИХСИЕВ,
М. ДЎСТМАТОВ.

СУРАТДА: Озарбайжон пахтакорларининг ўзаро текшириш бригадаси аъзолари «Ленинский путь» колхози далаларида.

А. Абалян фотоси.

ҲОСИЛГА ҲОСИЛ ҚЎШАМИЗ

ЖОНАЖОН партиямизнинг тарихий XXV съездида таъкидлаб ўтилганидек, ўнинчи беш йилликни сифат ва самарадорлик беш йиллигига айлантириш учун ҳамма жабҳаларда оммавий кураш қизғин тус олиб кетди. Совхозимиз пахтакорлари ҳам КПСС XXV съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XIX съезди қарорларини муваффақиятли бажариш учун ички резерв ва имкониятлардан тўла фойдаланишга ҳаракат қилмоқдалар. Уларнинг бу йилги режалари ҳар қачонгидан ҳам юксак. 3 минг 100 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 30 центнердан ҳосил етиштиришга аҳд қилганлар. Пахта майдонларимиз қўриқ ерлардан иборат бўлганлиги учун ҳам 30 центнерлик марра биз учун синов довонидир. Бу марра эгалланса, совхозимиз тарихида биринчи марта энг юқори ҳосил етиштирган бўламиз.

Пахтакорларимиз ғўза қатор ораларига ишлов беришни ниҳоятда уюшқоқлик билан агротехника қоидаларига тўла амал қилган ҳолда олиб бормоқдалар. Бугунгача барча майдонлардаги ниҳолларга олти марта комплекс ишлов берилди. Қондириб суғорилди. Ҳозир еттинчи комплекс ишлов бериш ва учинчи суғориш ишлари жадал суръатлар билан олиб борилмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг мирзачўллик Расул Ҳайдаров бошлиқ бригада коллективига йўллаган илҳомбахш мактуби бизнинг совхоз пахтакорлари учун ҳам ниҳоятда қимматлидир. Ўртоқ Брежневнинг ҳамкасбимизга йўллаган мактуби совхозимиз коллективи томонидан катта қизиқиш билан ўрганиб чиқилди. Мактубдан руҳланган пахтакорларимиз дала ишларини янада қизитиб юбордилар.

Ҳозирги пайтда мавжуд 53 та чопиқ тракторининг ҳар бири кунига етти-саккиз гектар ердаги ғўза тагларини юмшатмоқда.

Экинзорларимиз қир ва адрлардан иборат бўлганлиги туфайли ниҳолларни обиҳаётга қондириш сувчилардан катта тажриба ва маҳорат талаб қилади. Буни яхши тушунган сувчиларимиз бирор туб ниҳолнинг ҳам чанқаб қолишига йўл қўймаяптилар. Ҳозир ғўзаларга шарбат оқизилмоқда. Ҳар куни 140—150 гектар майдондаги ниҳоллар оби-ҳаётдан баҳраманд бўлаяпти.

Ҳар бир агротехник тадбирни ўз вақтида ўтказиш юқори ҳосил етиштиришнинг муҳим омилларидан биридир. Ҳар бир шонани гулга, гулни бўлиқ кўсакка айланишини таъминлаш механизатор билан сувчининг шу кеча кундузги меҳнатига боғлиқ. Шунинг учун ҳам асосий эътибор механизатор билан сувчиларнинг ишини тўғри ташкил этишга, бу ишларнинг юқори сифатли бўлишига қаратилган.

Пахтачиликда зарбдор ой бўлган июль ойида дала ишларини янада авж олдириб, ҳар туп ғўзада камида 7—8 тадан бўлиқ кўсак бўлишини таъминлаш учун ҳаракат қилмоқдамиз. Июль ойида яна икки марта сув тараймиз.

Областимизнинг илғор пахтакорлари 50 центнерчилик ташаббусини бошлаб берган эдилар. Бизнинг хўжалигимизда ҳам ҳосилдорликни ошириш учун курашда ўрнак бўлаётган илғорларимиз кўп. Илимдор Исаев, Эрмантой Оқмулдоев, Умрзоқ Ёқубов, Баши Искандаров, Аъзамқул Мамадқуловлар бошлиқ бригадаларнинг ишчилари ўнинчи беш йилликнинг биринчи йилида ҳосилдорликни гектар бошига 35 центнерга етказишга аҳд қилдилар.

Ҳ. АБДИЕВ,
Бўка районидаги «Кўкорол» совхози директори.

ЕР ЮЗИДА ТИНЧЛИК БЎЛИШИ УЧУН

Жаҳон Тинчлик Кенгаши янги Стокгольм хитобномасининг оташин сатрларини Ўзбекистон шаҳар ва қишлоқларининг меҳнатчилари, бутун аҳоли чуқур тушуниб, қизғин маъқулламоқдалар. Бу хитобномада яхши ниятли барча кишиларнинг қуролланиш пойгасини тўхтатиш, халқаро кескинликни юмшатишга муқаррар тус бериш соҳасидаги талаблари ўз ифодасини топганди. Ана шу муҳим ҳужжат остига ўз имзосини қўйган кишилар сони республикада тобора кўпаймоқда.

Кеча 19 июль куни Тошкентдаги «Илғор» маҳалласининг аҳолиси бу хитобномага бўлган ўз муносабатларини изҳор этди. Юзлаб кишилар маҳалла клубидаги митингга келдилар. Тўпланганлар орасида кўпдан-кўп уй соҳибалари, Улуғ Ватан урушининг ветеранлари бор эди.

— Мен ўн бир фарзандни тарбия қилиб вояга етказдим, эҳтимол, шунинг учун бўлса керак халқ фаровонлиги учун, ҳар бир меҳнаткашнинг бахт-саодати учун Коммунистик партия нақадар катта иш қилаётганлигини, айниқса, яхши сезиб турибман,— деди қаҳрамон она Меҳри Қосимова ўз маҳалласидаги қўшниларига мурожаат қилиб.—Жонажон партия, унинг Марказий Комитети, шахсан Леонид Ильич Брежневдан донишмандлик билан амалга ошириб келинаётган тинчлик сиёсати учун самимий миннатдормиз, ана шу сиёсат туфайли осмонимиз бегубордир. Мен минг-минглаб оналар сингари фарзандларимга ҳамиша тинчлик тилайман. Шунинг учун ҳам мен Стокгольм хитобномаси остига имзо чекаман.

Уруш ветерани, пенсионер Фозил Хусайнов сўз олиб, фашист газандаларга қарши даҳшатли уруш йиллардаги жангларда совет кишилари зиммасига тушган оғир синовларини ўз қўшниларига эслатиб ўтди.

— Биз тинчлик бўлишини ҳоҳлаймиз, заводларни қуриш, пахта етиштириш, ҳаётимизнинг янада бахтли-саодатли ва бадавлатлироқ бўлиши учун бизга тинчлик керак,— деди у.— Биз ана шу мақсадга эришиш учун партия XXV съезди белгилаган барча тадбирларни астойдил қўллаб-қувватлаймиз. Ҳар биримиз партия билан халқнинг бирлиги Совет давлати барча муваффақиятларининг гарови эканлигини яхши биламиз.

Пенсионерлардан Б. Иброҳимов ва Р. Расулов, уруш ветерани И. Юсупов, сўзга чиққан бошқа нотиқлар тинчликни астойдил ҳимоя қилиш, буюк социалистик Ватанимиз куч-қудратини тўхтовсиз ошириш учун ҳар бир совет кишисининг интилиши тўғрисида гапирдилар. «Илғор» маҳалласининг аҳолиси Стокгольм хитобномаси остига аҳиллик билан қўл қўйди.

(ЎзТАГ).

МУДДАТИДАН ОЛДИН

ЎЗБЕКИСТОН ССР Пахта тозалаш саноати министрлиги корхоналарининг меҳнатчилари товар маҳсулот ишлаб чиқариш ва реализация қилиш юзасидан белгиланган етти ойлик планини муддатидан илгари, 21 июлда бажардилар. Ой охиригача пахта тозаловчилар январь—июль программасидан ташқари 105 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилишни мўлжалламоқдалар.

1975 йилги пахта ҳосилини қайта ишлаш асосан тамомланди. Янги ҳосилни қабул қилиб олишга ҳозирлик кўрила бошланди. (ЎзТАГ).

ЙИЛЛИК ПЛАН БАЖАРИЛДИ

Бу комбинат республика бинокорлик материаллари саноати министрлигининг пешқадам корхоналаридан ҳисобланади. Яқинда ярим асрлик юбилейи нишонланган Бекобод цемент комбинати коллективи ўнинчи беш йилликнинг дастлабки йилида юксак марраларни кўзлаб меҳнат қилмоқда.

Ишчилар йил бошида ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, пландагидан ташқари 6 минг тонна қимматли бинокорлик материали — цемент ишлаб чиқаришга ваъда берган эдилар. Барча цехлар ва участкаларда ана шу ваъданинг тўла уддасидан чиқиш учун қизғин кураш олиб борилди. Меҳнатни ва ишлаб чиқаришни ташкил этиш, иш жараёнларини механизациялаш, прогрессив технология ва илғор иш усулларини қўллаш юзасидан жуда кўп тадбирлар белгиланди. Кўпчилик ишчи-хизматчилар коллектив меҳнати натижасининг самарали бўлишига ҳисса қўшиш мақсадида шахсий мажбуриятлар олишди ва уни бажаришга астойдил интилишди. Шунинг учун ҳам корхона коллективи ўтган олти ойда катта ютуқларни қўлга киритди. Пландагидан ташқари 7000 тонна цемент ишлаб чиқарилди ва республикамиз қурилишларига жўнатилди. Бу йиллик мажбуриятда қўшимча ишлаб чиқарилиши назарда тутилган цемент миқдоридан 1000 тонна кўпдир. Айни вақтда коллектив 20 километр узунликда асбоб-цемент қувури тайёрлади. Корхонада маҳсулот сифати ҳам муттасил яхшиланиб бормоқда. Ҳозир реализация қилинаётган маҳсулотларнинг ярмидан кўпроғи Сифат белгиси билан чиқарилмоқда.

Ғўза кун сайин ривожланиб, кўсакларга-кўсак қўшилмоқда. Миришкор деҳқонлар агротехника тадбирлари асосида иш юритиб, зиммага олинган юксак социалистик мажбуриятнинг бажарилишини таъминлайдиган ҳосил етиштирмоқдалар.

Суратларда: Оққўрғон райони пахтазорлари. Янгийўл районидаги Ҳамроқул Турсунқулов номли колхознинг 14-бригадаси сувчиси К. Бўтоков. Моҳир сувчи ишни намунали ташкил этиб, бошқаларга ўрнак бўлмоқда.

В. Салов, А. Абалян фотолари.

ҲАШАРОТГА ҚАРШИ ЯНГИ ВОСИТА

ТОШКЕНТДАГИ Ўсимликларни ҳимоя қилиш институтида аттрактант деб аталган химиявий бирикмаларни дала шароитларида синаб кўриш натижалари якунланди. Аттрактант дегани латинча сўз бўлиб «жалб этувчи» деган маънони билдиради. Ҳақиқатан ҳам бу моддаларнинг ўзига хос ҳиди бор. Бу ҳид пахта ва бошқа техника ҳамда сабзавот экинларининг ашаддий душмани бўлган кўсак қурти капалакларини ўзига жалб қилади.

Капалаклар хушбўй суюқлик пуркалган участкаларга ёпирилади. Ҳашарот уруғи пайдо бўлиши билан участка заҳарли химикатлар билан дориланади. Кўсак қуртини қириб ташлаш учун майдоннинг қирқдан бир бўлагигина янги препарат ва заҳарли химикатлар билан дорилаш кифоя. Шунинг учун ҳам далаларни ҳашаротлардан тозалаш учун бўладиган сарф-ҳаражат жуда ҳам кам бўлади.

(ЎзТАГ).

С. С. КАНАШ ХОТИРАСИНИ АБАДИЙЛАШТИРИШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети академик Сергей Сергеевич Канашнинг совет пахтачилигини ривожлантиришдаги катта хизматларини ҳисобга олиб, **қарор қиладилар:**

Г. С. Зайцев номидаги пахта селекцияси ва уруғчилиги илмий-тадқиқот институти посёлкаси орқали ўтадиган марказий кўчага С. С. Канаш номи берилсин.

Академик С. С. Канаш асарлари нашр қилинсин.

С. С. Канаш қабри устига мармар тош ўрнатилсин.

Чирчиқ дарёсида янги электр станцияси — Хўжакент ГЭСи қурилиши жадал суръат билан давом этмоқда. Ҳозирги кунларда бу объектда электростанция биносини қуриш ва учта гидротурбинани монтаж қилиш ишлари олиб борилаяпти. ГЭС бунёдкорлари зиммадаги топшириқларни ортиғи билан адо этишга ҳаракат қилиб, самарали натижаларга эришмоқдалар. Абдунаби Эргашев илғор монтажчилардан бири. У кунлик топшириғини 120—130 процентга етказиб бажараяпти. Суратда: А. Эргашев.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотоси.

СОВЕТЛАР ҲИСОБ БЕРДИ

Шаҳримизда ҳозир 22 та доимий агитпункт фаолият кўрсатаяпти. Агитпунктлар қошида оммавий-сиёсий ишлар бўйича Советлар ташкил этилган. Совет аъзолари сиёсий ахборотчилар, сиёсий ташкилотчилар, штатсиз лекторлар билан биргаликда бевосита маҳаллаларда, корхона ва ташкилотларда бўлиб, КПСС XXV съезди қарорларини омма ўртасида кенг пропаганда қилмоқдалар.

Бекобод шаҳар партия комитетининг яқинда бўлиб ўтган бюро мажлисида оммавий-сиёсий ишлар олиб боришда Советларнинг роли муҳокама қилинди. Бюрода Киров посёлкаси аҳолиси ўртасида олиб борилаётган ишлар тўғрисида Совет раиси М. Зокиров ва Бекобод цемент комбинати партия комитети секретари Р. Раҳмонбердиев ўртоқлар ҳисоб бердилар.

Киров посёлкаси ва цементчилар шаҳарчасида истиқомат қилаётган аҳоли ўртасида партиямиз XXV съезди қарорлари атрофлича тушунтирилмоқда. Цемент комбинати сиёсий ахборотчилари, сиёсий ташкилотчилари ва лекторларидан В. Майданюк, Н. Маъмуров, Н. Маҳсумов, мактаб ўқитувчилари С. Ҳабибуллина, И. Бойтўраев, Ҳ. Қодиров ўртоқлар ўқиган лекциялар ва ўтказган суҳбатлар аҳоли ўртасида катта қизиқиш уйғотди.

Киров посёлкаси аҳолиси ўртасида янгича урф-одатларни кенг пропаганда қилишда ҳам янги хил форма ва методлардан фойдаланилаяпти. Йигитларни Совет Армияси сафига кузатиш, комсомол тўйлари ўтказиш тантанали ташкил қилинмоқда. Область ва шаҳар Совети депутатлари, раҳбар кадрлар билан учрашувлар уюштирилмоқда.

Бюрода Советлар фаолияти ва оммавий-сиёсий ишларни ташкил этишда тўпланган тажрибалар атрофлича анализ қилинди. Бу соҳадаги ишларни янада жонлантириш тадбирлари белгиланди.

С. БОИМУРОДОВ,
Бекобод шаҳар партия комитетининг лектори.

ПАРТИЯ ТАШКИЛОТЛАРИДАН ХАТЛАР

БИЛИМДОН КАДРЛАР

Ленин номли колхоз райондаги машъал хўжаликлардан бири эди. Лекин негадир кейинги икки йил ичида анча орқада қолди. Бунга сабаблардан бири, колхозда оммавий-сиёсий ва ташкилий-тарбиявий ишлар ўз ҳолига ташлаб қўйилганида. Партия йиғилишлари вақтида ўтмас, коммунистлар танқидига эътибор берилмас эди.

Район партия комитети колхоз партия ташкилоти фаолиятини атрофлича ўрганиб, бюрода муҳокама қилди. Ишда ўзгариш ясаш юзасидан тадбирлар белгиланди. Лекин партком секретари Евгений Пак илгаригидек бамайлиҳотир юраберди. Шундан кейин ҳисобот-сайлов йиғилишида коммунистлар уни партком секретарлигига қайта сайламадилар. Район партия комитети инструктори Шокир Абдукаримов секретарликка сайланди.

Шокир Абдукаримов ташкилий-партиявий ишларни яхши билади. У бундан олдин Оққўрғон район партия комитетида ҳам инструктор бўлиб ишлаган, кейинроқ Тошкент Олий партия мактабини тамомлаган эди. Хўжалик ишларини ҳам у яхши билади. Тошкент Халқ хўжалиги институтини тамомлагач, Свердлов номли колхозда экономист бўлиб ишлаган эди. Янги секретарь ишни коммунистлар билан бамаслаҳат ташкил этди. Олти-етти ой ичида колхоз ишлаб чиқаришида катта ўзгаришлар юз берди. Хўжалик яна илғорлар сафидан жой ола бошлади.

Волков номли совхоз партия комитетининг секретари Ж. Асилбеков, «Победа» колхози партия комитетининг секретари Т. Холтурсунов, Энгельс номли колхоз партия комитетининг секретари Ж. Турсунов ўртоқлар ҳам сиёсий ишни хўжалик ишларига боғлаб олиб бормоқдалар. Районда ҳозир ўнта колхоз ва олтита совхоз бор. Колхоз раислари, совхоз директорлари, бош мутахассислар ва партия ташкилотлари секретарларининг ҳаммаси олий, тугалланмаган олий маълумотга эгадир.

Кадрларни танлаш ва тарбиялаш масаласи Қуйи Чирчиқ район партия комитетининг диққат марказида турибди. Ўтган йили бошланғич ва цех партия ташкилотларида бўлиб ўтган ҳисобот-сайлов йиғилишларида янги сайланган олий ва тугалланмаган олий маълумотли секретарлар, партком ва партбюро аъзолари сони 11 процент, ўрта ва ўрта махсус маълумотли секретарлари сони 17 процент ошди. Улар ҳиссаси билан ўтган беш йилликда Қуйи Чирчиқ райони бўйича планга қўшимча равишда 12 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Пландан ташқари 55 минг 242 тонна пахта, 45 минг 952 тонна дон ва бошқа маҳсулотлар сотилди.

Райондаги партия, совет ва хўжалик кадрлари ўнинчи беш йилликнинг биринчи йилида яна ҳам зўр ғайрат кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар. Бу йил район меҳнат аҳли 62 минг тонналик пахта хирмони уюшга, ҳосилдорликни салкам 45 центнерга етказишга бел боғлаган. Билимдон кадрлар бу курашда барчага намуна бўлмоқдалар.

Б. ЙЎЛДОШЕВ,
«Ленин йўли» газетаси ходими.

ФАН-ТЕХНИКА ОЛАМИДА

ЕЛИМ ВА СУВ

СУВ остидан ўтган газ қувури ёрилиб кетди дейлик. Аварияни қандай бартараф қилиш мумкин? Шу вақтгача махсус сув ости электр пайвандидан фойдаланиб келинарди. Лекин сув остида қилинган пайванд етарли даражада пишиқ бўлмаганлиги учун юксак босимга чидай олмасди. Бунинг оқибатида кўпинча аварияни бартараф этиш учун қувурда газ оқимини тўхтатиб, уни юқорига кўтариш керак бўларди. Бу жуда машаққатли, узоқ давом этадиган ва қимматли жараён эди. Кўпинча янги магистрални ётқизиш арзонга тушарди.

Украина ССР Фанлар академияси юксак молекуляр бирлашмалар институти олимлари бу соҳада ажойиб кашфиёт қилдилар. Улар махсус полиуретан елими яратишди. Бу елим ёрдамида предметларни сув остида ҳам бир-бирига елимлаш мумкин. Елим составида у суртилаётган жойдан сувни қисиб чиқарувчи актив моддалар бор. Бу елим сув остида бир-бирига жуда мустаҳкам ёпишади ва пайванд жуда пишиқ бўлади.

Эндиликда сув остидаги газ қувурларини ремонт қилиш илгаригидек мураккаб проблема бўлиб қолмади. Қувурнинг жароҳатланган жойига сув остида полиуретан елими суртилиб, ямоқ солинади. Орадан қисқа вақт ўтгач қувур яна ишлайверади.

●

СУЮҚ ДОРИ ЎРНИГА ПЛЕНКА

ДЕЯРЛИ барча кўз касалликларини даволашда фойдаланиладиган мойли, томизиладиган дорилар тезда бузилади. Шунинг учун ҳам бундай дорилар бевосита дорихоналарда тайёрланади. Бунинг устига бу дорилар кўз ёши билан тезда ювилиб кетади. Г. Гельмгольц номидаги кўз касалликлари институти шифокорлари ва Бутуниттифоқ медицина техникасини синаб кўриш илмий-тадқиқот институти ходимлари кўз касалликларини даволашда қалинлиги 0,03 миллиметр атрофидаги дори пленкасидан фойдаланишни таклиф қилдилар. Бундай полимер пленка составида даволовчи моддалар бўлади ва у қовоқ тагига киритилади. Орадан тахминан бир минут ўтгач кўз ёши суюқлиги таъсирида пленка эластик хусусият пайдо қилади ва унинг борлиги сезилмай қолади. Полимер аста-секин эрийди ва дори касал бўлган тўқималарга таъсир қила бошлайди. Дорининг лозим бўлган концентрацияси уч кун давомида сақланади.

Кўз касалликларини даволашда фойдаланувчи бундай пленкалар яхши сақланади, шунинг учун ҳам уларни саноатда кўплаб ишлаб чиқариш мумкин бўлади.

Кўзни даволашга мўлжалланган янги совет дориси қатор чет эл мамлакатларда, шу жумладан АҚШ, Англия, Францияда патент қилинган.

●

АВТОМОБИЛЬ—ВЕРТОЛЁТ

ГФРда ўтказилган ёш моделчилар мусобақасида кўрсатилган моделлардан бири — автомобиль-вертолёт катта қизиқиш уйғотди. Модел ёғочдан ишланган бўлиб, оғирлиги беш килограмм, моторининг диаметри 160 сантиметрдир. У ерда соатига 10—12 километр тезликда юради, ҳавода эса 60 километргача тезликда учади.

●

БИЛАКУЗУК МЕДИЦИНА АСБОБИ

АҚШнинг Огайо штатидаги университет лабораторияларининг бирида билакузук шаклидаги янги медицина асбоби тайёрланди. Қўлга худди билакузук сингари тақиб қўйиладиган бу асбобнинг электрон аппаратураси бўлиб, уни тақиб олган кишининг томир уришини доим кузатиб туради. Агар томир уришида озгинагина четга оғиш бўлса асбоб худди қўнғизникига ўхшаган овоз чиқаради ва бу билан дори ичиш зарурлигини билдиради. Юрак ишини нормаллаштирувчи таблетка шаклидаги дорилар эса худди шу билакузукнинг ўзига жойлаштирилган.

«Наука и жизнь» журналининг 6-сонидан.

МАТЛУБОТЧИЛАР ДЕҲҚОНЛАР ХИЗМАТИДА

ҲОЗИР ҳамманинг ўрни далада. Соҳибкорлар етилган ҳосилни пешма-пеш йиғиб олаётган бўлсалар, пахтакорлар ям-яшил ғўзаларга ишлов беришни кучайтирмоқдалар. Ўз меҳнатлари билан эл бойлигига бойлик қўшаётган колхозчилар ва совхоз ишчиларига ҳозир қандай савдо хизмати кўрсатилаяпти? Шу савол билан биз область матлубот жамиятининг раиси ўртоқ З. ХЎЖАЕВГА мурожаат қилдик.

Пахтазор, ҳам, мевазор боғлар ҳам ҳозир одамлар билан гавжум,— деди ўртоқ З. Хўжаев.— Савдо ходимлари мўл ҳосил етиштираётган қишлоқ меҳнаткашларига жон-диллари билан хизмат қилмоқдалар. Барча район матлубот жамиятлари савдо қилиш учун етарли миқдорда озиқ-овқат маҳсулотлари ва саноат моллари билан таъминланган. Колхоз ва совхоз дала шийпонларига зарур нарсаларнинг ҳаммасини тўла етказиб берилаяпти. Ҳозир 171 та ўз-ўзига хизмат қилувчи магазинлар ташкил этилган. Бу магазинларда колхозчилар ва совхоз ишчилари ўзларига керакли бўлган уй рўзғор буюмлари ва озиқ-овқат маҳсулотларини харид қилишмоқда.

Қишлоқларда долзарб дамлар давом этмоқда. Деҳқон учун ҳар бир соат ғанимат. Қишлоқ меҳнаткашлари вақтини иқтисод қилиш мақсадида биз 70 та кўчма дўкон ҳам ташкил қилдик. Кўчма дўконлар далама-дала юриб озиқ-овқат ва саноат моллари билан савдо қилмоқда. Агар харидорларнинг истаган нарсалари бу кўчма автолавкаларда топилмаса, улардан савдо ходимлари буюртмалар қабул қилиб олишади. Буюртмалар узоғи билан икки-уч кунда деҳқон хонадонига етказиб берилмоқда.

Механизатор ва сувчилар ҳар ўн кунда рағбатлантириб борилаяпти. Мусобақа ғолибларини мукофотлаш учун биз турли-туман совғалар тайёрламоқдамиз. Шу кунгача қимматбаҳо совғаларнинг 10 мингдан ортиғи дала меҳнаткашларига жўнатилди.

— Қишлоқ меҳнаткашларида китобга бўлган қизиқиш кун сайин ортиб бормоқда. Уларни китоблар билан таъминлаш борасида қандай ишлар амалга оширилмоқда?

— Пискент, Ўрта Чирчиқ, Янгийўл, Юқори Чирчиқ ва Бекобод район матлубот жамиятларига қарашли китоб магазинларида 6 та автолавка ташкил этилган. Бу автолавкалар бадиий ва илмий-оммабоп китоблар билан таъминланган. Улар график асосида далама-дала юриб, янги чоп этилган китобларни қишлоқ меҳнаткашларига элтиб бермоқда. Турли темага оид китоблардан эса 1200 та кутубхона ҳам ташкил этганмиз. Кутубхоналар дала шийпонларига тақдим этилган. Деҳқонлар бўш соатларида ўзларини қизиқтирган темалардаги китобларни топиб ўқимоқдалар.

Китоб савдосини яхшилашда айниқса Ўрта Чирчиқ, Пискент районларининг матлубот жамиятлари яхши ташаббус кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар. Улар автолавкалардан ташқари ўнлаб ўз-ўзига хизмат қилувчи кўчма савдо дўконлари ҳам ташкил этганлар. Савдо хизмати кўрсатишнинг янгича усуллари жорий этилмоқда.

— Дала шийпонлари ва болалар боғчаларини турли буюмлар билан таъминлаш қандай йўлга қўйилган? Савдо тармоқларини кенгайтириш бўйича қандай тадбирлар кўрилаяпти?

— Биз эрта баҳорданоқ ҳамма колхоз ва совхозлардаги дала шийпонларини қизил алвонлар, турли плакатлар билан таъминладик. Бундан ташқари, мингдан ортиқ сув қайнатиладиган баклар жўнатилди. Етарли миқдорда сирланган идиш-товоқлар етказиб берилди. Кичкинтойлар учун эса жажжи мебелларнинг юзлаб комплектлари юборилди. Пахта йиғим давригача яна кўплаб мебеллар қишлоқларга жўнатилади. Бу молларни асосан янги магазинлар етказиб бермоқда.

Куни кеча Янгийўл районида саноат моллари билан савдо қилувчи янги магазин ишга туширилди. Ўз-ўзига хизмат қилувчи бу магазинда ҳозир 24 савдо ходими аҳолининг хизматини бажараяпти. Усмон Юсупов номли аграр-саноат бирлашмасида ҳам икки қаватли универмаг фойдаланишга топширилди. Яна уч-тўрт кундан кейин Янгийўлда 540 квадрат метр майдонга жойлашган гастроном, САИМЭ институтида эса янги типдаги озиқ-овқат магазини аҳоли хизматида бўлади. Янги магазинлар йил охиригача областимизнинг яна бир қанча колхоз ва совхоз марказларида қуриб битказилади. Умуман ўнинчи беш йилликнинг биринчи йилида 5 та озиқ-овқат ва 3 та саноат моллари магазинини ишга тушириш мўлжалланмоқда.

Биз бундан буён ҳам савдо хизмати кўрсатишни янада яхшилашга ҳаракат қиламиз. Ҳозирча ишимизда баъзи камчиликлар ва нуқсонлар бор. Харидорлар талабини қондириш борасида ҳали кўп ишлар қилишимиз керак. Оққўрғон, Қуйи Чирчиқ район матлубот жамиятлари дала меҳнаткашларига кўчма дўконлар билан савдо қилишни яхши йўлга қўймаганлар. Автолавкалар ташкил этилмаган. Дала шийпонларида савдо қилиш қониқарли деб бўлмайди.

Область матлубот жамияти ходимлари далаларда фидокорона меҳнат қилаётган деҳқонларга маданий хизмат кўрсатишни янада яхшилаш билан областимизнинг 450 минг тонналик улкан «оқ олтин» хирмонига ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшадилар.

СОБИР РАҲИМОВ районидаги Қорақамиш массивининг 3-микрорайонида янги нонвойхона аҳолига намунали хизмат кўрсата бошлади. Суратда: нонвойхонанинг 5-цех ишчиларидан (чапдан ўнгга) Ғани Аҳмедов, Муқаддас Жамилова, Саидмурод Султонмуродовларни кўриб турибсиз.

Г. Эгамбердиева фотоси.

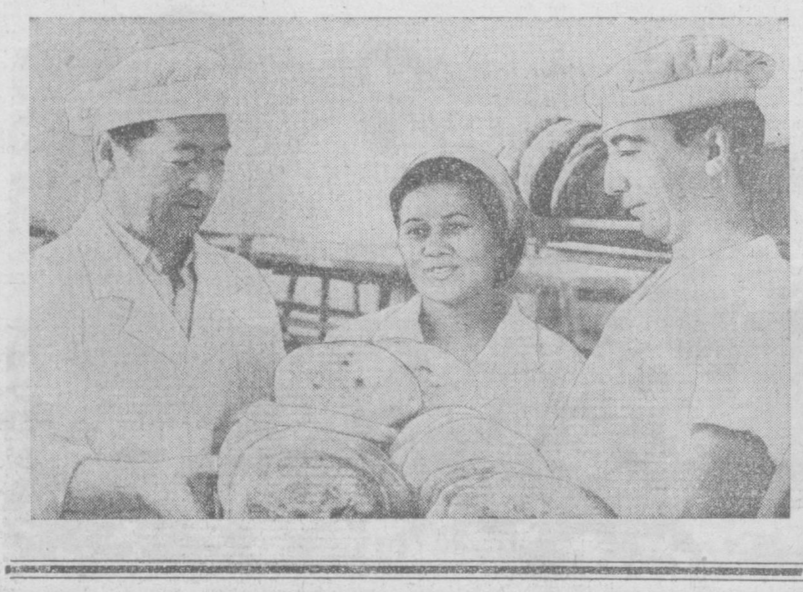

БИНОКОРЛАР ҒАЙРАТИ

22-қурилиш бошқармаси республикамиз пойтахтидаги илғор бинокорлик ташкилотларидан ҳисобланади. Тошкентимиз ҳусни-жамолини очиш ишига муносиб ҳисса қўшаётган бу бошқарма коллективи зиммасига юклатилган вазифаларни шараф билан бажармоқда. Қурувчилар шу кунларда ҳар қачонгидан ҳам зўр ғайрат-шижоат, кўтаринки руҳ билан меҳнат қилмоқдалар.

Шу кунларда бошқарма бунёдкорларининг меҳнат натижалари салмоқли бўлмоқда. Улар барча объектларни тез ва соз қурмоқдалар. Шу йилнинг ўтган биринчи ярмида пландагидан ташқари салкам 400 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини амалга оширдилар. Кўпчилик бригадалар коллектив эришган бу ютуққа муносиб ҳисса қўшишяпти. Айниқса, А. Юнусов, Н. Мичулис, В. Видерлар раҳбарлик қилаётган бригада аъзолари меҳнатда касбдошларига намуна бўлаяптилар. Бу бригадалар коллективлари ойлик топшириқларни бир ярим баробар атрофида бажаришяпти. Уларнинг фидокорона ишлашлари туфайли қатор объектлар белгиланган муддатларда фойдаланишга топширилди.

Х. МЎМИНОВА.

МАСТЕРЛАР СЛЁТИ

ЯҚИНДА Чирчиқда бўлиб ўтган металлургия саноати корхоналари мастерлари ва касаба союз группалари раҳбарларининг область слётида бекободлик металлурглар фаолиятига катта баҳо берилди.

Пайвандлаш бўлими мастери Л. Е. Куртуков ва прокат цехининг оператори, касаба союз группаси раҳбари Н. С. Мустафоевалар тўпланганларга коллективнинг ютуқлари ҳақида ҳикоя қилиб бердилар, меҳнаткашлар ижодий ташаббускорлигини ёйишдаги тажрибалари, социалистик мусобақа ва мураббийчилик ҳаракатини ташкил қилишдаги баъзи масалалар бўйича ўзаро фикр алмашдилар.

Слётда ишлаб чиқаришдаги юксак кўрсаткичлари ва жамоат ишида актив иштирок этганликлари учун заводнинг илғор мастер ва касаба союз раҳбарлари Фахрий ёрлиқлар ва қимматбаҳо совғалар билан тақдирландилар. Мукофотланганлар орасида мартен печлари ремонти бўйича мастер К. Купаев, пайвандлаш бўлими мастери Л. Е. Куртиков, прокат цехи мастери Р. Аблязизов ва бошқалар бор.

ҲАМ ЎҚИБ, ҲАМ ИШЛАБ

ҲАЯЖОНЛИ ва қувончли имтиҳон кунлари ортда қолди. Завод қошидаги иккинчи ишчи-ёшлар мактабида бир группа ўқувчилар етуклик гувоҳномасини олдилар.

Бу тантанани ёш металлурглар узоқ хотирлаб юрадилар. Шу куни 24 битирувчига ўрта маълумот олганлиги ҳақидаги аттестатлар топширилди.

Ёш металлурглар ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўз билимларини ошириб, катта муваффақиятларга эришдилар. Айниқса, комсомол аъзолари О. Қосимов, С. Пинигин, Г. Мордвин, В. Горбунов ҳамда Г. Лебедлар ўқишда ва ишлаб чиқаришда бошқаларга ўрнак бўлдилар. Намунали ўқиганликлари учун бу йигитлар Фахрий ёрлиқлар билан мукофотландилар. Яна бир группа ёш металлурглар эса туристик йўлланмалар билан тақдирланди.

А. РАҲИМОВ.

„КОМПАКТ—76“

СТУДЕНТЛАР ҚУРИЛИШ ОТРЯДИНИНГ КОМАНДИРИ МУРОДИН САМИСОВ БИЛАН СУҲБАТ

ЯҚИНДА В. И. Ленин номидаги Қизил байроқ орденли Тошкент Давлат университети талабаларидан ташкил топган қурилиш отрядлари меҳнат семестрини ўташ учун қардош республикаларга жўнаб кетишди. Биз Олтой ўлкасига кетаётган студентлар қурилиш отрядларининг бири — «Компакт—76» отрядининг командири М. САМИСОВни вокзалда учратиб, унга бир неча саволлар билан мурожаат этдик.

— Сиз студентларнинг меҳнат семестрини қандай тушунасиз?

— Студентларнинг ёзги таътилни меҳнат семестрига айлантирганликлари анъана тусини олди. Ҳар йили минг-минглаб талабалар турли қурилиш ва меҳнат жабҳаларида ғайрат-шижоат кўрсатиб, халқимизнинг коммунизм моддий базасини яратишда ҳамда иқтисодий ривожланиш сари дадил одим ташлашларида яқиндан кўмак бериб келмоқдалар. Улар мамлакатимиздаги энг улкан ва долзарб қурилишлардан тортиб, ишчи кучи етишмаётган, лекин муҳим бўлган кичик объектларга ҳам бориб, қисқа вақтдан унумли фойдаланишга ҳамда самарали меҳнат қилишга ҳаракат қилмоқдалар. Бундан келиб чиқадиган хулоса шуки, олий ўқув юртлари талабаларининг меҳнат семестри ҳар бир студент учун катта имтиҳондир. Чунки студент шу қисқа давр ичида ўзининг меҳнатга ва меҳнаткашларга бўлган муносабатини, ахлоқ ва одобини, совет ёшларига хос ғайрат ва шижоатини намойиш этиб, Ватан ҳамда халқимизга бўлган садоқат синовидан ўтадилар.

— Меҳнат семестрининг студентларга шахсий манфаати нималардан иборат?

— Албатта, ҳар бир студент ишлаганига яраша ҳақ олади. Ана шу маблағ эвазига маълум даражада моддий база яратади. Мен студентлар манфаатини фақат оладиган маблағига тақаб қўймоқчи эмасман. Менимча, студентларнинг меҳнат семестридан топадиган асосий манфаати шундаки, меҳнаткашлар турмуши билан яқиндан танишадилар, ҳаёт тажрибаси бойийди. Келажакда халқ билан бирга иш олиб боришни, улар қалбини англашни ўрганади. Бугина эмас. Меҳнат жараёнида турли миллат талабалари учрашади, улар билан фикр алмашади, дўстлашади. Натижада дунё қараши кенгаяди, сиёсий эътиқоди мустаҳкамланади. Бундан ташқари ёшларнинг интернационалистик руҳда тарбияланишида ҳам катта аҳамиятга эгадир. Шу сабабли олий ўқув юртлари талабалари фақат республикамиздагина эмас, қардош республикалардаги, ҳатто Чехословакия, Польша, Югославия сингари социалистик мамлакатлардаги қурилишларда ҳам меҳнат семестрини ўтаб келишмоқда. Ўз навбатида бошқа социалистик мамлакат студентлари бизнинг мамлакатимизга келиб ҳаёт ва меҳнат тажрибасини оширадилар. Мана шундан ҳам маълумки, студентлар меҳнат семестридан ҳар тарафлама фойда кўрадилар.

— Хабарингиз борми, ТошДУдан ҳам чет элга студентлар қурилиш отрядлари кетишадими?

— Ҳа, дорилфунунимиздан фақат Чехословакияга боришади. Умуман, ТошДУ талабаларидан тузилган отрядлар тўрт йўлланма бўйича тўрт тарафга— Чехословакия, Олтой, Павлодар, Мангишлакка жўнашади.

— Энди ўз отрядингиз ҳақида сўзлаб берсангиз!

— Аввало шуни айтиб ўтиш лозимки, бутун университет бўйича студентлар қурилиш отрядларини тузишда тайёрлаш даври штабининг бошлиғи Валерий Викторович Рашнинг хизмати катта бўлди. Бизнинг отрядимиз ҳам бевосита Валерий Раш таклифи ва ёрдами туфайли вужудга келди. Бизнинг, яъни «Компакт—76» отряди математика факультети талабаларидан ташкил этилган бўлиб, 50 кишидан иборат. Уларнинг ҳаммаси ҳам иккинчи семестрни муваффақиятли якунлаб, учинчи—меҳнат семестрини аъло даражада ўтказишга ўз хоҳиш-истаклари билан отланган олов қалб ёшлардир. Бизнинг отрядимиз, ўзингиз кўриб тургандек, Олтой ўлкасига жўнамоқда. Олтой ўлкасига университет бўйича 400 студент бораяпти. Математика факультетидан бошқа йўлланмалар бўйича ҳам отрядлар тузилган. Жумладан фақат математика факультетидан Манглишлакка 110 студент, Павлодарга 70 студент бориш истагини билдирган.

— Ўзингиз ҳам студентми! Бундан олдин студентлар қурилиш отрядида иштирок этганмисиз!

— Ҳа, мен ҳам математика факультети талабасиман. Бу йил тўртинчи курсга ўтдим. Доим студентлар қурилиш отрядларида қатнашиб келаяпман. 1974 йили ҳам Олтой ўлкасига борганмиз. У ердаги «Алтайводстрой» трестида ишлаб, колхоз ва совхозлар учун сув тўғони қуриб берганмиз. Ўтган йили эса Мангишлакдаги Шевченко портида бўлдик. У ерда биз мактаб, электростанция ва чорвачилик комплексларини қуришда иштирок этдик. Лекин отряд командири сифатида биринчи марта бораяпман.

—Нега отрядни «Компакт—76» деб атагансизлар!

— Компакт —математик сўз бўлиб, ихчам деган маънони билдиради. Отрядимиз унча катта бўлмагани учун шундай деб атадик.

— Отряд командири сифатида хабарингиз бўлса керак, бу йил Олтойда қандай ишларни амалга оширасизлар!

— Мен бошчилик қилаётган «Компакт—76» отрядининг ўзи бу йил Олтойдаги «Стройгаз» трестига қарашли СУ—32 да ишлайди. Маълум бўлишича, у ерда пиво заводи қурилаётган экан. Бизнинг отряд пиво заводининг устини ёпишда ҳамда асфальт ётқизишда қатнашади. Умуман отрядимиз 110 минг сўмлик ҳажмдаги ишни бажариб қайтиши керак.

— Суҳбатингиз учун раҳмат. Оқ йўл.

— Раҳмат.

Э. МУҲАМЕДОВ.
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

Тошкентдаги «Сувенир» фабрикасида бригадалараро ва шахсий социалистик мусобақа кенг авж олдирилган. Бу меҳнат беллашувида Т. Қобулжонова бошчилик қилаётган бригада коллективи пешқадамлик қилмоқда. Коммунист Т. Қобулжонованинг коммунистик меҳнат бригадаси шу кунларда йиллик топшириқни адо этиб, 1977 йил ҳисобига меҳнат қила бошлади. Суратда: пешқадам бригада аъзолари иш устида.

Р. Шамсутдинов фотоси.(ЎзТАГ).

ДУНЁ ОВОЗИ

Польша Халқ Республикасининг 32 йиллигига

ЖАДАЛ ТАРАҚҚИЁТ

ҚАҲРАМОН Совет Армияси 1944 йилнинг ёзида Польша ерларини қадамба-қадам озод қила бориб, фашизм асоратида қолган жабрдийда халқнинг эркин нафас олишини таъминлади. Поляк халқи ва давлати тарихида янги давр бошланганлигидан дарак берувчи манифест эълон қилинди. Халқ ҳокимияти ўрнатилганлигини маълум қилган ана шу кунга бугун ўттиз икки йил бўлди.

Урушдан кейинги йиллар республика меҳнаткашлари ўзининг синалган авангарди — марксчи-ленинчи партияси раҳбарлигида, социалистик ҳамдўстликнинг бошқа халқлари билан яқин ҳамкорликда улкан муваффақиятларга эришдилар. Дастлабки даврда поляк халқи уруш вайронликлари ва асоратларини йўқотди, ички ва ташқи реакциянинг ҳамлаларидан ёш халқ ҳокимиятини сақлаб қола олди. Сўнг янги тузум асосларини барпо этиш, хўжаликни, жамият маънавий ҳаётини тубдан қайта ўзгартириш йиллари бошланди. Қисқа тарихий муддат ичида Польша иқтисодий қолоқликка барҳам бериб, жаҳонда саноат жиҳатдан энг тараққий этган мамлакатлар сафидан жой олди. Эндиликда Польша Халқ Республикаси етук социалистик жамият барпо этишга киришди.

Ўтган йил декабрида бўлиб ўтган Польша Бирлашган Ишчи партиясининг VII съезди сўнгги йилларда халқ Польшаси қўлга киритган улкан зафарларга якун ясади. 1971—1975 йилларга мўлжалланган беш йиллик план якунлари ҳаммани қувонтиради. Бу йиллар ичида миллий даромад 62 процентга ўсди. Саноат ишлаб чиқариши 73 процент, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари 22 процент кўпайди. Польша кўмир қазиб чиқаришда Европада учинчи, жаҳонда тўртинчи ўринга чиқиб олди. Пўлат, цемент ва электр энергияси ишлаб чиқаришда қитъада еттинчи, жаҳонда эса 10—11 ўринни эгаллаб турибди.

Ўтган беш йиллик мобайнида аҳолининг реал иш ҳақи йилига ўртача етти процентдан ортиб борди, ёки ўтган икки беш йилликдагига қараганда тўрт марта тезроқ ўса борди.

Эришилган муваффақиятларнинг асосий омили ҳақида тўхталиб, ўртоқ Э. Герек ПБИПнинг VII съездида «Совет мамлакати билан қардошларча муносабатларимиз халқимиз учун ва социалистик Ватанимиз учун жуда катта аҳамиятга эгадир», деб таъкидлади.

Польша 20-асрнинг сўнгги чорагига куч-ғайратга тўлган, қудратли моддий-техника базасига эга бўлган ҳолда қадам қўйди. Халқ ҳокимияти эндиликда ҳар қачонгидан ҳам улуғвор вазифаларни уддасидан чиқиш имкониятига эга. 1976—1980 йилларга мўлжалланган янги беш йилликда миллий даромадни 40-42 процент ўстириш, саноат маҳсулотини деярли бир ярим баравар кўпайтириш мўлжалланмоқда. Саноатда химия ва электр машинасозлигининг ҳиссаси анча ортиши керак.

Беш йиллик охирига бориб 200—210 миллион тонна тошкўмир қазиб чиқариш, 132 миллион киловатт-соат электр энергияси ҳосил қилиш, 22 миллион тонна пўлат ва қарийб 15 миллион тонна прокат ишлаб чиқариш вазифаси қўйилган.

Мамлакат социал-иқтисодий тараққиётининг бундан буёнги муваффақиятини ҳам Совет Иттифоқи билан бўладиган дўстлик алоқалари кўп жиҳатдан белгилаб беришини поляк халқи эътироф этади.

Халқларимиз ўртасидаги қардошларча дўстлик йил сайин мустаҳкамланиб бораётганлиги, совет-польша ҳамкорлиги сиёсий, хўжалик ва маданий ҳаётнинг ҳамма соҳаларида чуқурлашиб, сезиларли натижалар берилаётганлигини кўпгина мисолларда кўриш мумкин.

Катовицеда қурилаётган улкан металлургия комбинати совет-польша дўстлигининг янги ёрқин рамзидир. 10 квадрат километр жойни эгаллайдиган ва 1500 саноат объектидан ташкил топадиган бу комбинат техникавий жиҳатдан энг замонавий корхона бўлади. Комбинатнинг деярли ҳамма жиҳозларини Совет Иттифоқи етказиб бермоқда. Унинг ишчи, инженер ва техниклари совет металлургия комбинатларида практикадан ўтмоқдалар. Корхона 1981 йилда тўла қувват билан ишга тушиши — 9 миллион тонна пўлат бера оладиган бўлиши учун ҳамма чоралар кўрилмоқда.

Еки Заверцдаги ишга туширилган «Дўстлик» йигирув фабрикасини олайлик. Қитъадаги энг йирик бу йигирув фабрикаси Совет Иттифоқидан юборилаётган хомашё билан ишлайди.

Польша Халқ Республикаси ва СССР ўртасида саноатни кооперациялаш ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, техникавий ва технологик жараёнларни жадаллаштириш имконини беради; Польшани зарур хом ашё, машиналар ва халқ истеъмол моллари билан таъминлаш учун ҳал қилувчи аҳамиятга эга бўлади.

Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши аъзоси сифатида Халқ Польшаси социалистик мамлакатлар иқтисодий интеграциясининг комплекс программасини амалга оширишда актив қатнашиб келмоқда. Варшава Шартномаси ташкилоти ва Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши доирасида жаҳон социалистик системасини ҳар томонлама мустаҳкамлаш учун курашаётган поляк дўстларимиз кескинликни юмшатиш, Европада ва бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлаш йўлини қаттиқ туриб ҳимоя қилмоқдалар.

С. МУСАЕВ.

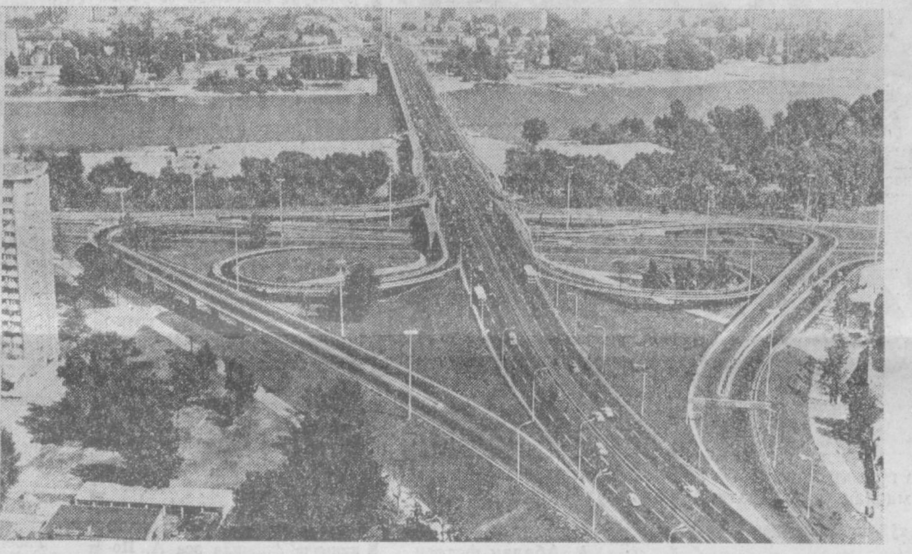

ЎТГАН ўн йилликлар мобайнида Польша Халқ Республикасининг пойтахти янада гўзаллашди. Машъум уруш даврида фашистлар томонидан кул тепага айлантирилган вайроналар ўрнида янги Варшава қад кўтарди. Суратларда: чапдаВисла бўйидаги мардона шаҳар рамзи — ғалаба маъбудаси Нике монументи. Ўнгда эса шаҳарнинг улуғвор иншоотларидан бири Лазенков трассасини кўриб турибсиз. Бу автотрасса шаҳарни шарқдан ғарбга кесиб ўтиб Брестга олиб борувчи йўлни Краков шоссеси билан боғлайди. ЦАФ—ТАСС фотоси.

«ОЛИМПИАДА-80» ТАШКИЛОТ КОМИТЕТИ ДЕЛЕГАЦИЯСИНИНГ КАНАДАДА БУЛИШИ

МОНРЕАЛЬ, 20 июль. (ТАСС). СССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари И. Т. Новиков бошчилигида Канадада меҳмон бўлиб турган «Олимпиада—80» ташкилот комитетининг делегацияси шу кунларда Канаданинг расмий кишилари ҳамроҳлигида олимпиада мусобақалари ўтказилаётган турли спорт майдонларини кўздан кечирмоқда.

Совет делегациясининг раҳбари Канада савдо-саноат доираларининг вакиллари билан учрашувлар ўтказди. Шу учрашувлар вақтида иккала мамлакат ўртасидаги савдо-иқтисодий ҳамкорликни янада ривожлантириш масалалари муҳокама қилинди.

Бугун совет делегацияси олимпиада қишлоғига бориб, олимпия ўйинларида қатнашаётган совет спортчилари билан учрашди.

МОЗАМБИК. Олифантс дарёси қирғоғида қурилаётган беш километрли тупроқ тўғони мустақил мамлакатнинг йирик иншоотларидан биридир. Бу ерда мамлакатда биринчи намунали посёлка барпо қилинади. Суратда: кооператорлар бўлажак посёлканинг планини муҳокама қилишмоқда. С. Кулик (ТАСС) фотоси.

ЛИВАНДАГИ АҲВОЛ

БАЙРУТ, 20 июль. (ТАСС мухбирлари). Империалистик доиралар Ливандаги можарони ҳар қандай йўллар билан авж олдирмоқдалар. Бу можаро Исроилга ва уни қўллаб-қувватлаётган кучларга жуда қўл келмоқда. Ўтган куни фаластинлик қочоқларнинг Телл-Заатар лагери атрофида шиддатли жанглар давом этди. Бу лагерь Ливан пойтахтининг шарқий чеккасида жойлашган.

Прогрессив матбуотнинг хабар беришича, Телл-Заатар районида ва мамлакатнинг тоғлик районларида Сурия қўшинларининг айрим бўлинмалари ўнг кучлар томонида туриб ҳаракат қилмоқдалар.

Миллий ватанпарвар кучлар ва Фаластин қаршилик кўрсатиш ҳаракати бирлашган раҳбарлигининг кеча ўтказилган кенг мажлисида тангликни сиёсий жиҳатдан бартараф қилиш йўллари муҳокама қилинди. Матбуотнинг хабар беришича, Сурия раҳбарлари билан музокаралар олиб бориш учун Фаластин вакилини Дамашққа юбориш ҳақида қарор қабул қилинди. «Орьян-жур» газетаси «Сурия Фаластин қаршилик кўрсатиш ҳаракатидан миллий-ватанпарвар кучларни қўллаб-қувватлашдан воз кечишни талаб қилмоқда» деб таъкидлайди.

В. КОПИТИН,
А. УРАЗОВ.

ЕР ИСЛОҲОТИНИ ҲИМОЯ ҚИЛИШ ЙЎЛИДА

ЛИССАБОН, 20 июль. (ТАСС). Эворда Португалиядаги қишлоқ хўжалик кооперативларига аъзо бўлган коммунистларнинг ассамблеяси бўлиб ўтди. Кооперативлар, қишлоқ хўжалик ходимлари касаба союзлари, майда ва ўрта ер эгалари ташкилотларининг 1400 га яқин вакили ер ислоҳотини ҳимоя қилиш ва ривожлантириш билан боғланган масалаларни муҳокама қилди.

Ер ислоҳоти ҳукуматнинг қарорига биноан амалга оширилгани йўқ, Португалия меҳнаткашлари революция давомида шунга эришдилар, деб таъкидлади Португалия Компартиясининг Бош секретари Алваро Куньял ассамблеяда сўзлаган нутқида.

Португалия Коммунистик партиясининг Бош секретари ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва меҳнат унумдорлигини ошириш, техникавий жиҳатдан тўғри раҳбарлик қилиш ва бошқариш, бозорларни мол билан таъминлаш — қишлоқ хўжалик кооперативлари олдида турган асосий вазифалардан эканлигини таъкидлаб ўтди.

ҚИТЪАЛАРДАН ДАРАКЛАР

● ДЕҲЛИ. Бу ерда СССР билан Ҳиндистон ўртасида савдо кемаларининг қатнови ҳақида беш йилга мўлжалланган битим имзоланди. Бу битимни СССР денгиз флоти министри Т. Б. Гуженко ҳамда Ҳиндистон транспорт ва савдо флоти министри Г. С. Дхиллон имзолади.

● НАЙРОБИ. Бугун Кения пойтахтида фан ва техниканинг инсон ҳаётига таъсири проблемаларига бағишланган халқаро семинар очилди. ЮНЕСКО ташаббуси билан чақирилган бу семинарнинг ишида жаҳоннинг 17 та мамлакатидан, шу жумладан Совет Иттифоқидан келган таниқли олимлар қатнашмоқда.

● БЕРЛИН. Совет Иттифоқи Кипр масаласи юзасидан Бирлашган Миллатлар Ташкилоти доирасида халқаро конференцияни дарҳол чақиришни таклиф этган эди. Германия Демократик Республикаси Тинчлик Кенгашининг раиси Г. Дрефаль бу таклифни ёқлаб чиқди. У ГДРда Кипр билан бирдамлик ҳафтаси ўтказилаётганлиги муносабати билан АДН агентлиги мухбири билан қилган суҳбатида бундай деди: «Кипрнинг тақдири ва Кипр аҳолисининг фожиаси алоҳида эътиборни талаб этади. Бунинг боиси шуки, НАТОдаги муайян доиралар ҳар қандай разил найранг ишлатиш йўли билан Кипрни ўзларининг таянч пунктига айлантирмоқчи бўладилар.

● ЛОНДОН. Буюк Британия Компартияси ижроия комитетининг хотин-қизлар маслаҳат комитети ҳукуматнинг болалар учун нафақа тўлашнинг ягона системаси тўғрисидаги қонунни ишлаб чиқишдан бош тортиш ҳақидаги қарорини қоралади. Ана шундай қонунни жорий этиш — лейбористлар партиясининг сайлов олдидан берган ваъдаларининг бири эди. Ҳукумат катта бизнеснинг тазйиқига яна ён босди. Бу бизнес капитализм кризиси натижасида рўй берган қийинчиликларни меҳнаткашлар зиммасига юкламоқда, деб таъкидлаб ўтилади комитетнинг баёнотида.

(ТАСС, 20 июль).

КАРЛОВИ ВАРИ КИНОФЕСТИВАЛИДА
СОВЕТ ФИЛЬМЛАРИ

ПРАГА. (ТАСС). Совет кинематографиячилари анъанавий Карлови Вари кинофестивалининг конкурс кўригида режиссёр Г. Панфиловнинг «Менга сўз беринг» лентасини намойиш қилдилар. Чуқур ижтимоий ва аҳлоқий муаммоларни кўтарган бу янги фильм Чехословакия жамоатчилиги ва матбуоти томонидан зўр қизиқиш билан кутиб олинди. «Москва» кинотеатрида бўлган кўрикда Чехословакия Компартияси Марказий Комитети президиумининг аъзолари В. Биляк ва К. Гофман, Чехословакия кино арбоблари, фестивалнинг кўпгина меҳмонлари ҳозир бўлдилар.

Чехословакиянинг машҳур курорт шаҳрида бу йил ўтаётган йигирманчи юбилей жаҳон кино санъати кўригида бир қанча совет кино лентаси намойиш қилинмоқда. Таниқли совет режиссёри, ёзувчиси ва актёри, яқинда Ленин мукофотига сазовор бўлган В. Шукшин яратган фильмлар кўриги унинг хотирасига бағишланди ва фестивалнинг узвий бир қисми бўлди. В. Шукшиннинг «Қизил Бодрезак», «Печкачаю дўкончa», «Ўғлингиз билан биродарингиз» каби фильмлар ҳамда Шукшин —актёр иштирокидаги бошқа лентaлар зўр муваффақият билан намойиш қилинди.

ҚЎПОЛ ТАЗЙИҚ

Пекиндагиларнинг авзойи бузуқ. Улар аламларига чидай олмай, ўзларини қаерга қўйишни билмай қолишди. Куни кеча Синьхуа агентлиги тарқатган мақола, унда сурбетлик билан ёзилган шаллақи гаплар шундан далолат бериб турибди.

Япония ташқи ишлар министри яқинда сўзлаган нутқида Хитойни ўзига алоқаси бўлмаган ишларга аралашмасликка чақирганлиги маочи пешволарни дарғазаб қилган эди.

Ташқи ишлар министри Миядзава Япония парламентининг комиссияларидан бирида сўзга чиқиб, Пекин СССР билан Япония ўртасидаги муносабатларга рахна солишга зўр бериб уринаётганлигига эътиборни жалб қилди. Ташқи ишлар министрлиги, маҳаллий маъмурларни Хитой делегацияларини қабул қилиш вақтида эҳтиёткорликка риоя этиш зарурлиги тўғрисида огоҳлантирди, чунки Хитой делегациялари Японияга қилаётган саёҳатларидан Советларга қарши пропаганда ўтказиш учун фойдаланмоқдалар, деди у.

Айни вақтда Япония дипломатия маҳкамасининг бошлиғи маочиларнинг ҳозир муҳокама қилинаётган Япония—Хитой шартномаси лойиҳасига «гегемония» деб аталган қоидани киритиш тўғрисидаги талабларини маъқуллай олмаслиги, чунки бу қоида Совет Иттифоқига ва унинг ташқи сиёсатига қарши қаратилганлигини Мао группасининг ўзи ҳам яширмаётганлигини айтди.

Япония матбуоти, жумладан, «Иомиури» газетаси Япония давлатининг манфаатлари нуқтаи назаридан олганда, министрнинг баёноти тўғри эканлигини таъкидлаб ёзмоқда.

Ана шу гаплардан кейин пекиндагилар қўпол тазйиқ ишлата бошладилар. Синьхуа агентлиги Япония ҳукумати ва шахсан ташқи ишлар министри шаънига бўлмағур гапларни ёғдирди. У СССРга нисбатан маочиларга манзур бўладиган сиёсий йўл ўтказишни оз бўлмаса ультиматум тарзида талаб қилди.

Хитойлик корчалонлар бошқа мамлакатларининг ички ишларига биринчи марта аралашаётганлари йўқ. Улар Пекиннинг фикрича, бу мамлакатлар қандай сиёсатни ўтказишлари кераклигини ва қандай сиёсат ўтказмасликлари лозимлигини кўрсатиб беришга уринмоқдалар. Масалан, маочиларнинг Ҳиндистон, Бирма, Бангладеш, Жануби-Шарқий Осиё мамлакатлари ишларига хаёсизларча аралашиш учун неча марталаб уриниб кўрганликларини, Пекиннинг қўшни мамлакатларга қарши қўпорувчилик ишларини кўрсатувчи маълум фактларни, Хитойнинг кўпгина қўшни давлатлардан, шу жумладан Япониядан территория даъво қилганлигини эслатиб ўтиш мумкин.

А. ПЕТРОВ,
ТАССнинг сиёсий обзорчиси.

КОНКРЕТ ҲАРАКАТ ПРОГРАММАСИ

СОФИЯ, 19 июль. (ТАСС). Болгария Коммунистик Партияси Марказий Комитетининг аъзоси, Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик учун курашувчи Болгария миллий комитетининг раиси Д. Братанов қуйидагиларни айтди.

Европа коммунистик ва ишчи партияларининг яқинда бўлиб ўтган конференцияси, КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг бу конференцияда сўзлаган нутқи, Берлинда қабул қилинган ҳужжат Европада ва бутун дунёда тинчлик, хавфсизлик, ҳамкорлик ва социал тараққиёт йўлидаги кураш ишига қўшилган бебаҳо ҳиссадир. Конференция ва унинг қарорлари манфаатларнинг муштараклиги асосида барча демократик, тараққийпарвар ва тинчликсевар кучларнинг бирлиги, жипслигини мустаҳкамлаш учун янги реал истиқболлар очиб беради.

КПСС, ўртоқ Л. И. Брежневнинг шахсан ўзи тинчлик ишини қай тариқа ўз қўлимизга олишимиз, империалистларнинг агрессив ниятларига қай тариқа кескин зарба беришимиз кераклигини яна бир марта яққол кўрсатиб бердилар. Бундай ўрнак кишиларни илҳомлантиради, деб таъкидлади Д. Братанов.

Д. Братанов сўзининг охирида бундай деди: Болгария жамоатчилиги, бутун халқимиз келажакка зўр умидворлик ва ишонч билан назар солмоқда. Улуғ совет халқи билан, социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари халқлари билан, ер юзидаги барча демократик, тараққийпарвар ва тинчликсевар кучлар билан дўстлик ҳамда қардошларча ҳамкорлик бунга асос яратиб беради.

ЯПОНИЯДА тирикчилик ўтказиш тобора қийинлашаётганига қарши норозилик кампанияси давом этмоқда. Сўнгги ярим йил ичида чўчқа гўштининг баҳоси 50 процентга, 1 июлдан бошлаб гуруч ва буғдой нархи 19 процентга ошди. Суратда: қимматчиликнинг ошаётганига қарши япон уй бекаларининг норозилик митинги.

Джапан пресс — ТАСС фотоси.

РЕСПУБЛИКАНИНГ МУВАФФАҚИЯТЛАРИ

ҚОБУЛ. (ТАСС). Афғон халқи мамлакатда республика тузуми ўрнатилган куннинг уч йиллигини тантанали вазиятда нишонлади.

Ана шу шонли сана муносабати билан пойтахтдаги Гози стадионида катта спорт байрами бўлди. Бу байрамда Афғонистон республикасининг давлат бошлиғи ва бош министри М. Довуд ҳозир бўлди. Шу кунларда Қобулда Афғонистон саноати ва қишлоқ хўжалиги муваффақиятларини тасвирловчи миллий кўргазма ишлаб турибди. Бу кўргазма республика ташкил топганидан буён ўтган уч йил мобайнида афғон халқи эришган муваффақиятларни ёрқин исбот этувчи далилдир.

«Қабул таймс» газетаси ёзади: Кейинги йилларда мамлакат ҳаётида янги ташаббуслар пайдо бўлди, умид ва истиқболлар бахш этувчи ишлар қилинди. Шу давр ичида банкларни национализация қилиш ҳақида, ер ислоҳоти, маориф системасини ислоҳ қилиш тўғрисида қонунлар қабул қилинди, солиқ солиш ишлари тартибга келтирилди. Совет мутахассисларининг иштироки билан Афғонистонни социал ва иқтисодий жиҳатдан ривожлантиришнинг биринчи етти йиллик плани тайёрланди. Бу йил—етти йиллик планнинг биринчи йилида мамлакат иқтисодий тараққиёти эҳтиёжлари учун давлат бюджетидан 14 миллиард афғоний ажратиб берилади. Бу —ўтган йили ажратиб берилган маблағдан 50 процент ортиқдир.

Афғон халқининг республика тузуми йилларида эришган муваффақиятлари, деб ёзади газета мақоланинг охирида келгусида ҳамма соҳаларда муваффақиятларга эришиш учун мустаҳкам пойдевор яратиб беради.

ЁВУЗЛИК ҚАТЪИЙ ҚОРАЛАНДИ

СОВЕТ хотин-қизлари комитети ўз баёнотида Испания маъмурларининг ёвузлигини — Сантурс шаҳридаги антифашист намойиш вақтида уч боланинг онаси Бегония Менчакнинг ўлдирилишини қатъий қоралади.

Биз, дейилади баёнотда, ўз ватанининг озодлиги ва демократияси учун мардона курашаётган барча испан хотин-қизлари билан қардошларча бирдам эканлигимизни изҳор қиламиз. Совет хотин-қизлари испан халқи ўз мамлакатининг порлоқ келажаги учун олиб бораётган адолатли курашининг муваффақиятли туғаллапажагига астойдил аминдирлар.

(ТАСС).

ТЎЙЛАР ҲАҚИДА ЎЙЛАР

„ЗАМОНАМИЗДЕК ГЎЗАЛ БЎЛСИН“

ОРТИҚЧА ХАРАЖАТ БЎЛМАСИН

Биз «Тошкент ҳақиқати» газетасининг 1976 йил 29 май сонида босилган бир группа олимлар, пахтакорлар, соҳибкорлар ва маданият ходимларининг «Замонамиздек гўзал бўлсин» деган мурожаатини ўқиб чиқиб ва муҳокама қилиб ўз вақтида кўтарилган масала деб ҳисоблаймиз.

Дарҳақиқат ҳозирги вақтда турмушимиз жуда ҳам фаровон ўтаётган бир пайтда ўтказилаётган тўйларимизда исрофгарчиликка, ортиқча харажатларга йўл қўймаслигимиз керак.

Маҳалла ва кварталларда бўлаётган тўйлар борган сари ихчамлашиб бормоқда. Бунда асосан отахонларнинг роли катта, албатта. Масалан, Марказ 27 да кейинги вақтларда ўтаётган тўй маросимлари ана шулардан биридир.

Биз яшаётган кварталда М. Ёрмуҳамедов деган отахон бор. Ёшлари 70 дан ошган бўлса ҳам ҳали тетик. Бизлар биронта марака ўтказадиган бўлсак шу отахонга мурожаат қиламиз. Отахон ҳамма томонини ҳисобга олиб тўй маросимини ўтказиш режаларини кўрсатиб берадилар.

Яқинда бир қўшнимиз қизини узатди. Қиз билан куёвнинг уйи бир-бирига қараган. Отахоннинг маслаҳати билан ош бир жойда пиширилди. Шу ердан туриб қиз ва куёв томон ўз уйларида меҳмон ва қариндош-уруғларини кутиб олдилар. Бунда анчагина маблағ иқтисод қилинди.

Баъзи ота-оналар борки, ҳали кийим бошимиз тайёр эмас, мебелларимиз йўқ, деб тўй вақтини чўзиб юборадилар. Бизнингча бундай қилиш ўринли эмас. Совғаларни қачон қилса ҳам бўлаверади.

Айниқса, қизни никоҳ тўйлари ўтгандан кейин чақирамиз деган одатни ҳам йўқ қилиш керак. Чунки, ортиқча ҳаражат бўлади. Эскилик сарқити бўлган ифторликни тамомила тугатиш керак. Бунда эса ҳаддан ташқари исрофгарчиликка йўл қўйилмайди.

Яна бир фикримиз бор, у ҳам бўлса, никоҳ тўйларни имконияти борича келин ёки куёв ишлаётган ёки ўқиётган ташкилотларда ўтказилса мақсадга мувофиқ бўлади. Яқинда ташкилотимизда Г. Иванова билан Е. Ивановларнинг никоҳ тўйларини ўтказдик. Бу тўй ниҳоятда ихчам ва кам харажат қилинган ҳолда ўтди.

Ўйлаймизки, бизнинг фикримизга ота-оналар, опа-сингиллар, ака-укалар қўшиладилар.

Т. НОСИРБЕКОВ,
Ўзбекистон Фанлар Академияси асосий кутубхонасининг ходими.

Урфимиздан эскиликнинг сарқитларин ўчирдик,
Гул ёшликнинг таронасин бугун боққа кўчирдик.

Тўйларимиз гўзаллигин кўз-кўз қилиб баралла,
Саховатли маскан узра таратдик биз шўх ялла.

(Яқинда Оржоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозида ўтказилган янгича тўй шодиёнасидан лавҳа).

А. Абалян фотоси.

ОЛИМПИАДА КУНДАЛИГИ

montréal 76

ОҒИР АТЛЕТИКА. Полвонларнинг иккинчи кунги енгил вазнлилар ўртасида ўтказилган мусобақаларда командамиздан вакил қатнашмади. Бу вазнда кутилганидек Болгария оғир атлетикачиси Н. Нурикян 262,5 килограмм натижа билан олимпиаданинг олтин медалига сазовор бўлди. Польшалик Чура иккинчи, япониялик Андо учинчи ўринларни эгаллашди. Ярим енгил вазнлилар баҳсида Ростов донлик Николай Колесников икки курашда 285 килограмм натижага эришиб, командамизга иккинчи олтин медални олиб берди. Бу полвон ҳам командадош дўсти Александр Ворониндек олимпиадада қўшалоқ зафар қучди. Олтин медал қаторига жаҳон рекордчиси номини қўшди. У 161,5 килограмм штангани кўтарди.

ГИМНАСТИКА. Эркаклар ўртасидаги баҳсда спортчиларимиз мусобақанинг сўнгги турларигача пешқадамлик қилдилар. Маълумки, жаҳон биринчиликларида ҳам, олимпиада ўйинларида ҳам олтин медалларга асосан СССР ва Япония гимнастикачилари даъвогарлик қилиб келишади. Бу икки мамлакат гимнастикачилари билан ҳозирча тенгма-тенг беллашадиган команда йўқ. Мусобақанинг биринчи кунидан кейин 286,80 балл тўплаган командамиз Япония гимнастикачиларидан 0,5 балл олдинда эдилар. Лекин иккинчи кун японлар орадаги бу фарқни камайтирибгина қолмай, 0,4 балл ўзиб кетишиб, олимпиаданинг олтин медалини қўлга киритдилар. Николай Андрианов, Владимир Маркелов, Александр Дитятин, Геннадий Крисин, Владимир Марченко ва Владимир Тихоновлар иккинчи ўрин билан кумуш медалга сазовор бўлишди. Томошабинлар олимпиада чемпиони, Европа ва жаҳон биринчилиги ғолиби, жаҳон кубоги мусобақасининг эгаси, ажойиб гимнастикачи Николай Андрианов маҳоратини бир неча бор қарсаклар билан олқишлашди.

СУЗИШ. Спортнинг бу турида Америка Қўшма Штатлари ва Германия Демократик Республикаси вакиллари энг кучлилардан ҳисобланишади. Лекин спортчиларимиз ҳам кейинги йилларда жаҳон миқёсидаги мусобақаларда юксак натижаларга эришмоқдалар. Олимпиадада 100 метрга бўлган сузишда литвалик Арвидас Юозайтис маррага учинчи бўлиб келди ва бронза медалини қўлга киритди.

БАСКЕТБОЛ. СССР — Чехословакия командалари ўртасидаги учрашув спортчиларимизнинг ғалабаси билан тугади. Ҳисоб 88:75.

ҲОЗИРГИ ЗАМОН БЕШКУРАШИ. Қиличбозлар мусобақасида ҳам совет спортчиси Павел Леднев 1096 очко билан ғолиб келди ва икки турдан кейин 2128 очко билан пешқадамлик қилмоқда.

ФИНАЛГА ЙЎЛЛАНМА

Пойтахтдаги «Ёшлик» спорт аренасида VII ёзги Бутуниттифоқ студентлар ўйинлари программаси асосида баскетбол мусобақалари тугади. Аёллар ўртасида Тошкентнинг ФИСК командаси финалга йўлланма олганлигини маълум қилган эдик. Иккинчи вакилимиз Тошкент давлат университети баскетболчилари ҳам саралаш ўйинларида муваффақиятга эришдилар ва финалда қатнашиш ҳуқуқига эга бўлишди.

Тбилисида эса сувга сакраш бўйича мусобақалар бўлди. Бунда республикамизнинг «Буревестник» командаси кучли учликдан жой олди. Шахсий ҳисобда физкультура институти студенти А. Амиров чемпион бўлди. Унинг дўсти В. Борисенков кумуш медални қўлга киритди.

ЎҚУВЧИЛАР СПАРТАКИАДАСИ

Эртага Львовда ўтказилаётган мактаб ўқувчиларининг Бутуниттифоқ XIV спартакиадаси мусобақалари ниҳоясига етади. Программанинг мерганлик мусобақасида тошкентлик Сергей Иваненко 600 имкониятдан 593 очко тўплаб, биринчи ўринни эгаллади ва спартакиада чемпиони бўлди. Республикамиз эшкакчилари ҳам умумкоманда жамғармасига муносиб ҳисса қўшишди. 500 метрлик масофага икки кишилик байдаркаларда сузишда В. Коновалова ва Н. Фоминалар бронза медалига сазовор бўлишди. Шу масофага икки кишилик каноэда сузишда эса А. Пономарев билан В. Соломоновлар финишга учинчи бўлиб келиб, бронза медалини қўлга киритдилар.

Республикамиз ёш футболчилари Белоруссия командасини 1:0 ҳисобида мағлуб этиб, кам деганда бронза медалига эга бўлишди. Энди улар РСФСР командаси билан учрашишади. Агар футболчиларимиз бу матчда ғолиб келишса, бронза медалларини кумушга алмаштиришади.

Волейболчи қизларимиз ҳам якунловчи ўйинларни муваффақиятли ўтказишмоқда. Улар Украина командасини 3:1 ҳисобида енгишиб, кумуш медалга сазовор бўлдилар.

Гандболчиларимиз ҳам спартакиададан медал билан қайтишади. Улар охирги ўйинда РСФСР командасини 19:18 ҳисобида енгиб, учинчи ўринга чиқишди.

ПОЛВОНЛАР БАҲСИ

Гулистонда ёш полвонлар ўртасида фарғонача усул бўйича республика шахсий команда биринчилиги мусобақалари бўлиб ўтди. Бунда барча областларнинг 60 дан зиёд спортчилари беллашдилар.

Кескин олишувлардан сўнг Тошкент шаҳар командаси 51 очко билан биринчи ўринни эгаллади. Фарғоналиклар иккинчи, андижонликлар учинчи бўлишди. Тошкент области вакиллари эса тўртинчи ўринда қолишди.

Республика чемпиони унвонига сазовор бўлган 10 та полвоннинг 5 таси тошкентликдир. Булар М. Аҳроров, Ш. Қурбонов, К. Иброҳимов, И. Ражабов ва С. Раҳмоновлардир.

Реклама ва эълонлар

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
24, 25 ИЮЛЬ КЕЧ СОАТ 7 ЯРИМДА
Бутуниттифоқ бадиий коллективлар кўригининг лауреати
ЎЗБЕК АШУЛА ВА РАҚС «ШОДЛИК» АНСАМБЛИНИНГ

КОНЦЕРТИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист, Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати Дилафруз ЖАББОРОВА, ёш ижрочилар: Моҳичеҳра НУРМУҲАМЕДОВА, Роза КАКУРИЕВА, Райҳон АБДУЛЛАЕВА, Муқаддам ФАРМОНОВА, Назира ШЕРАЛИЕВА, Дилором ҚАЮМОВА, Ҳотам ҲОЖИЕВ, Ғулом ЁҚУБОВ, Бахтиёр ХОЛХЎЖАЕВ.

Чолғу асбоблари ансамбли.

Программани Ўткир Сиддиқов олиб боради.

Билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 14.00 дан сотилади.

ОИЛА БАХТИ — МЕҲНАТДА

Бир танишим катта лавозимдаги, ҳар томонлама тўкис киши билан қуда бўлди. Ўзининг ҳам обрўси жойида, узатган жойига кўли етарди. Фарзандлар ҳам бир-бирига кўнгил қўйишган. Тўй дабдабали, эски-янги урф-одатларнинг ҳаммасига амал қилинган ҳолда ўтказилди. Олиш-бериш тугагач, амалдор келинга 3 хонали квартира, танишим эса куёвга «Жигули» машинаси совға қилди.

Келин-куёвнинг эндигина III курсда таҳсил олаётганини айтадиган бўлсак, демак тўй ҳаражатлари ота-оналар зиммасига тушган деб ўйлашга асос бор.

Шу ўринда бир савол туғилади: хўш, ота-оналар шунчалик тўкиб-сочиб харажат қилган даромадни пешона тери тўкиб, 10—15 йиллаб йиққанмикинлар?...

Орадан икки ой ўтди. Нима бўлди-ю, «узун қўл» қудаларнинг орасидан ола мушук ўтиб қолди. Шунда улар орасидаги юзаки, мол-мулк асосига қурилган ҳурмат совун кўпигидай ёрилиб кетди. Арзимас нарсадан бошланган гап—сўз кучайиб, бир бирини ҳақоратлаш даражасига бориб етди.

Озроқ вақт ўтиб улар орадаги совуқчиликни юмшатиш, яқинликни тиклаш учун ҳаракат қилиб қолишди. Аммо дунёда инсон юрагидай нозик нарса йўқ. Тил зарбининг жароҳатини даволаб бўлмайди. Қудалар орасидаги совуқчилик, менсимаслик бора-бора рақибликка айланди. Кўп ўтмай бу оиланинг фарзандлари ҳам бир эшикка сиғмай қолдилар...

Халқ хўжалик институтини тугатиб кетган бир студент бўларди. Одобли, камтар. Бир куни кўчада учрашиб қолиб аҳвол сўрадим:

— Ўй ичилар тинчми? Тўй қачон?

У ҳижолатлигини яшириш учун ерга қаради, кейин ҳозирги ишини, ётоқхонада тураётганлигини айтиб берди. Шу куни гапдан-гап чиқиб, унинг ота-онаси ёшлигида вафот этганлигини, институтни ҳам ишлаб туриб тугатганлигини билиб олдим. Айниқса унинг очиқ кўнгиллик билан:

— Озроқ пул тўпладим... Тўйга айтсам келасиз-а?— деган сўзлари ёдимда қолди.

Орадан бир йил ўтди. Ўша студент мени «Райҳон» кафесига никох тўйига таклиф қилди. Келиннинг куёв билан бирга ишлашини, шогирдимнинг обрўйи ошиб, ҳозир цех бошлиғи лавозимида ишлашини шу ерда билиб қолдим. Қиз ҳам йигит турадиган ётоқхонада истиқомат қилар экан. Тўйда одам кўп бўлмади. Аммо давра шу қадар самимий дилкаш эдики, ўзимни жуда енгил сездим. Бошқалар ҳам юрак-юракдан келин куёвга бахт тилаб қадаҳ кўтаришди.

Кеча сўнгида корхона бошлиғи социалистик мусобақа илғорлари — ёш оила аъзоларига икки хонали квартира калитини топширди. Ийғилганлар эса беихтиёр қарсак чалиб юборишди.

Бу оилага ҳозир ҳам бориб тураман.Ширингина туришади. Одамийлик, ўзаро ҳурмат жойида...

Бу икки тўйдаги тафовутни қаранг. Мол-мулк, зебизийнат кишини бахтли қилолмас экан. Демак тўйларимизда иложи борича кам чиқим қилиб, ёшларга фақат меҳнат орқасидангина инсоний бахтни қўлга киритишни тушунтириш айни муддао бўлар экан. Фарзандларимиз ўзлари меҳнат қилиб, пул топиб уйлансалар, «Олди берди»ларга чек қўйилса, микрофон қўйиб маҳаллани бошга кўтариш, тўйни ичкиликбозликка айлантириш ҳолларига чек қўйилса, эрта саҳаргача отарчи артистларнинг пайдар-пай ашулалари давом этмаса ёшларимизнинг бахт тўйи ўз номини оқлайди.

ЗАГСдан кейинги бўладиган чиқимларни йўқотиш, тўйларни кафеларда меёрдаги ичкилик билан, ҳаваскор хонандалар иштирокида ўтказиш ортиқча кўнгилсизлик, унинг орқасидан келиб чиқадиган қўйди-чиқдиларнинг ҳам олдини олар эди.

Х. МЎМИНОВ,
техника фанлари кандидати.

МАЪМУРЧИЛИК ҚАДРИГА ЕТАЙЛИК

Яқинда Собир Раҳимов районидаги Муқимий номли маҳаллада «Замонамиздек гўзал бўлсин» мақоласи кенг жамоатчилик иштирокида муҳокама қилинди.

Мажлисни олиб бораётган маҳалла комитетининг раиси Абдулла Жабборов мақолани ва Тошкент область партия комитетининг бу борада чиқарган қарорини ўқиб берди.

Биринчи бўлиб сўзга чиққан маҳалла оқсоқоллар советининг раиси 85 ёшли Саидкарим ота Акбархўжаев шундай деди:

— Биз кекса авлод очлик— қийинчилик йилларини кўрганмиз. Бир бурда нон учун кишилар жон бериб, жон олган. Лекин ҳозирги фаровон турмушимизда, мақолада кўрсатилаётганидек, тўйларни айрим кишилар дабдаба билан, ўта исрофгарчиликка йўл қўйган ҳолда ўтказмоқдалар. Тўйдан сўнг бу хонадонларда қолган овқатлар, бурдалаб ташланган нонларни кўрасиз. Мана, никоҳ тўйларида куёв томоннинг уйидан кексалар ва ёшлар келин томонга боришади. Бориш олдидан куёвнинг уйида шўрва ёки мастава ичиб, сўнг келин томонга борилади. Келин томонда эса палов, мастава тортилади. Икки соат ичида уч хил овқатни еб бўладими? Мана кўра-била туриб исрофга ўзимиз йўл қўймоқдамиз. Бундан буён куёвнинг уйида шўрва ёки мастава қилинмаслиги керак.

Иссиқ нон етиб келгунча тўйларда дастурхонга совуқ нон ҳам қўйилади. Ўзбек одатига кўра меҳмонга аввало нон ушатилиб чой узатилади. Иссиқ нон келтирилиб, ушатилади. Совуқ нонлар ушатилган ҳолича қолиб кетаверади. Менинг фикримча, эрталабки тўйларда ва бошқа маросимларда иссиқ нон тортишга барҳам берилсин.

Маҳалла активларидан, кекса ўқитувчи Омон Қаюмов сўзга чиқиб, шундай деди:

— Ҳозир ҳам тўқликка шўхлик қабилидаги анъаналар учраб туради. Биз эски ва янги анъаналарни оқилона кўра билишимиз керак. Биз эски урф-одатларнинг айрим зарарли турларини аста-секин йўқотиб бормоқдамиз. Янги урф-одатларни жорий этмоқдамиз. Лекин янги анъаналарни ҳаддидан ошириб юбориш ҳоллари рўй бермоқда. Масалан янгича никоҳ тўйларимизда столларга спиртли ичимликлар қўйиш туфайли биз ёш авлодни кўр-кўрона спиртли ичимликлар ичишга даъват қилмоқдамиз. Кўпгина янги тўйларимизда 14—15 ёшли ўсмирлар столда ўтириб олиб ичкиликбозлик қилишади.

Маҳалла хотин-қизлар советининг раиси Тожихон ая Содиқова шундай деди:

— Тўйларга катта саватларда нон, қатлама, чучвара кўтариб боришади. Олиб борган бу нарсалар қотиб, эскириб, ҳафталаб ётади. Яна саватларини қотган нонларга, қанд-қурсларга тўлдириб уйга олиб келишади. Хотин-қизлар ўртасидаги бу эски одатга барҳам берилса исрофгарчилик камаяр эди.

Муҳокамада ўндан ортиқ кишилар сўзга чиқиб, ҳозирги тўйларимизни замонавий қилиб, ихчам ўтказиш ва исрофгарчиликка чек қўйиш ҳақида ўз мулоҳазаларини изҳор қилдилар.

Маҳалла комитети тўй-маросимларининг янгича қонунларини белгилаб, қарор қабул қилди.

* * *

Сўнгги ҳафта ичида маҳаллада бир нечта тўй-маросимлар ўтказилди.

Фароба тупик, 6-ҳовлида турувчи Маҳкам Ҳикматов, Озод кўча 28-уйда турувчи Раҳим Бойматов ўртоқларнинг қиз узатиш тўйлари бир кунда ўтказилди. Тўй-никоҳни бир кунда ўтказиш туфайли харажатлар анча процентга камайди.

Фароба тупик 14-ҳовлида яшовчи Абдуазиз Нажмиддиновнинг ўғил уйлантириш тўйида ичкилик ўрнига қимиз, турли шарбат ичимликлари тортилди. Ҳовли тепасига радио карнайлар ўрнатилмади. Никоҳ тўйи жуда ширин, ихчам ҳолда тўполонсиз кеч соат 12 ларда тугади.

Муқимий номли (комитет раиси А. Жабборов) маҳалланинг тўйларни янгича усулда исрофга йўл қўймаган ҳолда олиб бораётган ишларидан ибрат олса арзийди.

А. НАБИХЎЖАЕВ,
жамоатчи мухбир.

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.

Телевидение

БУГУН

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10— Эрталабки гимнастика. 10.30— Болалар учун опера. 10.50 — **Тўнғич ўғил** (бадиий фильм, 2-серия). 12.00 — XXI ёзги олимпия ўйинларида .15.50 — Ҳужжатли фильм. 16.10 — Ёз фасли. 16.30 — Шахмат мактаби. 17.00 — Олға, болакайлар. 18.00 — Фан оламида. 18.30 — **Найза таққан бола** (телеспектакль, 4-серия). 19.00 — Янгиликлар. 19.30 — ПХР телевидениесининг программаси, 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — XXI ёзги олимпия ўйинларида.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Қўғирчоқ фильм. 12.00 — Янгра, пионер ёзи. 12.30 — **Диққат, тошбақа** (бадиий фильм). 13.50 — «Ёшлик овози». 18.30 — Қўғирчоқ фильмлар. 18.45 — Нафосат оламида. 19.10 — Концерт. 19.45 — **«Ахборот».** 20.00 — Ў. Тансиқбоев ҳақида телефильм. 20.15 — «Эркин ҳаёт». 21.00 — **«Ахборот».** 21.20 — Ўзбекистон чорвадори. 21.40— Тожиддин Муродов куйлайди. 22.20 — **Йўқолган гувоҳ** (бадиий фильм).

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.05 — Қўғирчоқ фильм. 19.25 — **Ташналик** (бадиий фильм). 20.40 — Тошкент янгиликлари. 20.55 — Оперетта.

Театр

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 22|VII да **Келинлар қўзғолони,** 23|VII да **Парвона.**

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Латвия ССР цирк санъати усталари иштирокида «Уссури йўлбарслари» аттракциони.**

Кино

ҚИШКИ БИНОДА
22 ИЮЛДА

Зита ва Гита — «ҚОЗОҒИСТОН» (11, 12, 14, 15, 17, 18, 20, 21). «ЧАЙКА», САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Тошқин — «МИР» (11, 14, 15, 20).

Хўрланганлар — С. РАҲИМОВ номли (11.30, 14.30, 17.30, 20.15).

Мен «Ғоввос-2» — «ТИНЧЛИК» (тоқ соатларда).

Пролетар диктатураси учун бриллиантлар — «ЯНГИОБОД» (11, 14, 17, 20).

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА»). Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана и областного Совета депутатов трудящихся.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 ТЕЛЕФОНЛАР коммутатор — 330249 дан 330258 ғача. Эълонлар — 338142.

Р—13258. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри, «Правда Востока», кўчаси № 26. Индекс 64633. В—2607.